

Agee, Jon: **Zid sredi knjige.**

Prev. Janja Remškar. Izola: Grlica, 2019, 41 str.

|| C | B- stopnja

| Vitezi | Velikani | Predsodki | Zid | nesporazum | nevarnost | pomoč | prijateljstvo | socializacija | strpnost | živali v domišljiji

Slikanica Zid sredi knjige preseneča s spoznanjem, kako veliko je mogoče povedati z le nekaj besedami in ustvariti jedrnatno čustveno dramo s preprostimi slikami. Mali vitez se na svoji strani zidu počuti varen, saj je prepričan, da zid ščiti njegovo stran knjige pred nasprotno stranjo. Verjame, da na drugi strani knjige prežijo nevarnosti, najhujša od vseh je Orjak, ki bi ga v trenutku pohrustal! Medtem ko popravlja luknjo v zidu, ne opazi naraščanja vode za svojim hrbtom, niti plenilcev v njej. Ko ga voda že preplavi, seže po njem velika roka in ga potegne na kopno. A groza! Znašel se je na drugi strani zidu, na drugi strani knjige ...

https://www.zalozba-grlica.si/bz_bookdetails/?bid=37821

Za pripravo mentorjem branja priporočam imenitno predstavitev slikanice Veronike Šoster:

<https://www.trubarjevahisaliterature.si/index.php/rubrike/mlada-kritika/3803-zidovi-sredi-glav-jon-agee-zid-sredi-knjige-grlica-2019-prevedla-janja-remkar-veronika-oster>

Spodbude za branje: So sploh potrebne, glede na to, da je ilustracija privlačna in tako zelo sporočilna?

- Slikanico najprej brez besed ponudimo bralcem – ne glede na starost.
- **Majhnim otrokom** počasi beremo besedilo, medtem ko opazujejo ilustracije oz. skupaj z otroki opisujemo ilustracije, prisluhnemo besedilu in se pogovarjamo. Slikanica je primerna za **družinsko branje** in kot nalašč za pripovedovanje ob ilustracijah **na uri pravljič.**

-
- **Otroke** (stare 4–5 let), ko so še **v predbralnem obdobju**, spodbujamo, da slikanico najprej pozorno prelistajo in doživijo zgodbo ob ilustracijah. Spodbujamo jih, da jo povedo. Nato šele jim preberemo tudi besedilo.
- Ker ima slikanica malo besedila, je lahko **v spodbudo za branje začetnim bralcem**.
- **Otroci v 1. triletju OŠ** samostojno berejo besedilo in opazujejo ilustracije; spodbujamo jih, da potem pripovedujejo zgodbo. Če je potrebno, jih z dodatnimi vprašanji lahko vodimo do globljega razumevanja slikanice: *Čigavo je besedilo, kdo ga misli oz. izreče? Kaj želi narediti mali vitez? Zakaj je dobro, da je v knjigi zid? Zakaj druga stran ni varna? Česa vitez na svoji strani ne opazi? Je Orjak na drugi strani res nevaren? Kako Orjak ugotovi, da Vitezu grozi nevarnost in kaj naredi? Kaj spozna vitez o Orjaku in o drugi strani zidu?*
- So opazili, da besedilo govorili o tej in o drugi strani knjige (in ne zidu)? Kako se jim zdi »zid« sredi knjige?
- Slikanico seveda lahko ponudimo **tudi starejšim otrokom in odraslim** ter jih povabimo, da povedo, kaj menijo, da sporoča. Doživeli in razumeli jo bodo glede na svoje življenjske in bralne izkušnje. (Slikanica opozarja na predsodke, varljivo varnost zidov in na potrebo po medsebojnem razumevanju, sodelovanju in pomoči. Mali vitez v primerjavi z Orjakom predstavlja višjo stopnjo civilizacije, udomačil je žival (račka mu ubogljivo sledi), razmišlja in govori (ampak je tudi poln predsodkov) ter gradi (popravlja luknjo v zidu), medtem ko Orjak živi v sožitju z naravo (tako z divjimi živalmi kot z miško, ki steče mimo njega) in ko zasluti nevarnost (sliši šum naraščajoče vode), nemudoma reši svojega soseda. Zid lahko varuje, toda »zid« v glavi omejuje, v knjigi pa ima »zid« lahko pozitivno vlogo, opozori namreč na moč prijateljstva, strpnosti, socializacije idr.)

Nadaljnje spodbude za branje:

- Ob slikanici z zidom v knjigi sem se spomnila na še eno čudovito slikanico, ki ima črto, preko katere naj ne bi nihče smel:

Isabel Minhós Martins: **Nihče čez črto!**
 Prev. Katja Zakrajšek.
 Ilustr. Bernardo P. Carvalho. Dob: Miš,
 2019, 32 str.
 || C | B- stopnja
 | Avtoritarnost | Upornišтво | Družbena
 moč | diktatorji | družbena gibanja | junaki
 | nasilje | pogum | teror | upor | vojaki

General bi bil rad glavni, zato se odloči, da bo junak te zgodbe. Če si glavni v knjigi, imaš moč, da odločaš, kaj bo na vsaki desni strani. In to je – nič! Strani morajo biti prazne, da lahko general vstopi v zgodbo, kadarkoli se mu zahoče. Njegova zvesta četica stražarjev skrbi za to, da bo zahteva obveljala. Liki se, osupli nad nesmiselnim ukazom, zberejo na meji, ki ločuje levo in desno stran knjige. Pa zdaj? Kako se bo zgodba nadaljevala? (...) Poleg glavne zgodbe v knjigi sledimo številnim drugim. Kaj imata za bregom roparja? Kdo je najmlajši v družčini? Kaj namerava duhec Bu? Zabave in smeha zagotovo ne bo manjkalo, mali uporniki bodo navdušeni. Vendar otrokom knjige ne dajte, če jih ravno učite discipline, ker je ta eno samo kršenje pravil! <https://www.miszalozba.com/knjige/nihce-cez-crto/>

- Tudi to slikanico lahko ponudimo različno starim bralcem, uporabimo lahko iste oz. podobne spodbude (glej zgoraj!).
- S pogovorom vodimo bralce k poglobljenemu razumevanju (glej vsebinska gesla k tej slikanici!).
- **Otrokom v 2. triletju (ali celo mladim bralcem v 3. triletju in odraslim 😊)** pa lahko predlagamo, da primerjajo obe slikanici: poiščejo podobnosti in razlike v vsebini, besedilu in ilustracijah.
- Najlaže bo, če se najprej ena skupina bralcev vnaprej pripravi in predstavi slikanico *Zid sredi knjige* in druga skupina slikanico *Nihče čez črto*. Po predstavitvi pa mentor-ica vodi pogovor tako, da skupaj opazimo in naštejemo čim več podobnosti in razlik.